

Bryssel 1. huhtikuuta 2020
REV2 – korvaa 23. tammikuuta
2018 annetun tiedonannon

TIEDONANTO

YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN ERO EUROOPAN UNIONISTA JA MUUNTOGEEENISIÄ ORGANISMEJA KOSKEVAT EU:N SÄÄNNÖT

Yhdistynyt kuningaskunta on 1. helmikuuta 2020 alkaen eronnut Euroopan unionista, ja siitä on tullut ns. kolmas maa¹. Erosopimuksessa² määrätään siirtymäkaudesta, joka päättyy 31. joulukuuta 2020³. Siihen saakka Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa sovelletaan Euroopan unionin oikeutta sen kaikilta osin⁴.

Siirtymäkauden aikana EU ja Yhdistynyt kuningaskunta neuvottelevat uutta kumppanuutta koskevasta sopimuksesta, jossa määrätään erityisesti vapaakauppa-alueesta. Ei kuitenkaan ole varmaa, tehdäänkö tällainen sopimus ja tuleeko se voimaan siirtymäkauden päättyessä. Tällaiseen sopimukseen perustuva suhde olisi joka tapauksessa markkinoillepääsyä koskevien edellytysten osalta hyvin erilainen kuin tilanne, jossa Yhdistynyt kuningaskunta osallistuu sisämarkkinoihin⁵, EU:n tulliliittoon sekä arvonlisävero- ja valmisteveroalueeseen.

Sen vuoksi kaikkia asianomaisia ja erityisesti talouden toimijoita muistutetaan oikeudellisesta tilanteesta, jota sovelletaan siirtymäkauden päätyttyä (katso jäljempänä osa A). Tässä tiedonannossa selitetään myös eräitä eroa koskevia erosopimuksen määräyksiä (katso jäljempänä osa B) sekä Pohjois-Irlannissa siirtymäkauden päätyttyä sovellettavia sääntöjä (katso jäljempänä osa C).

¹ Kolmas maa on maa, joka ei ole EU:n jäsenvaltio.

² Sopimus Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä, jäljempänä 'erosopimus' (EUVL L 29, 31.1.2020, s. 7).

³ Siirtymäkautta voidaan ennen 1. päivää heinäkuuta 2020 pidentää kerran enintään yhdellä tai kahdella vuodella (erosopimuksen 132 artiklan 1 kohta). Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus on toistaiseksi sulkenut pois tällaisen pidentämisen.

⁴ Lukuun ottamatta eräitä erosopimuksen 127 artiklassa määrättyjä poikkeuksia, joista millään ei ole merkitystä tämän tiedonannon kannalta.

⁵ Vapaakauppasopimuksessa ei määrätä etenkin sellaisista (tavaroiden ja palvelujen alalla sovellettavista) sisämarkkinoiden periaatteista kuin vastavuoroinen tunnustaminen, 'alkuperämaaperiaate' ja yhdenmukaistaminen. Vapaakauppasopimuksella ei myöskään poisteta tullimuodollisuuksia ja -tarkastuksia, jotka koskevat esimerkiksi tavaroiden alkuperää ja niihin sisältyviä tuotantopanoksia, eikä tuontiin ja vientiin sovellettavia kieltoja ja rajoituksia.

Neuvoja sidosryhmille:

Tässä tiedonannossa esitettyjen seurausten huomioon ottamiseksi sidosryhmiä neuvotaan erityisesti

- varmistamaan, että luvanhaltija (tai hänen edustajansa) on sijoittautunut EU:hun, jos EU:n lainsäädäntö sitä edellyttää, ja
- mukauttamaan jakelukanavia tuontivaatimusten huomioon ottamiseksi.

Huom.

Tässä tiedonannossa ei käsitellä

- muuntogeenisten organismien vientiä koskevia EU:n sääntöjä⁶,
- EU:n elintarvike- ja rehulainsäädäntöä.

Näitä asioita koskevia tiedonantoja ollaan laatimassa tai ne on julkaistu⁷.

A. OIKEUDELLINEN TILANNE SIIRTYMÄKAUDEN PÄÄTTYTTYÄ

Siirtymäkauden päätyttyä muuntogeenisiä organismeja koskevia EU:n sääntöjä ei enää sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan⁸. Tällä on erityisesti seuraavat vaikutukset:

1. LUVANHALTIJOITA JA HAKIJOITA KOSKEVAT SJOITTAUTUMISVAATIMUKSET

Asetuksen (EY) N:o 1829/2003 4 artiklan 6 kohdan mukaan luvanhaltijan tai hänen edustajansa on oltava sijoittautunut Euroopan unionin alueelle. Direktiivin 2001/18/EY liitteessä IV olevan A kohdan 2 alakohdan mukaan hakemuksissa, jotka koskevat muuntogeenisten organismien markkinoille saattamista direktiivin 2001/18/EY nojalla, on nimettävä markkinoille saattamisesta vastuussa oleva henkilö, joka on sijoittautunut Euroopan unioniin.

2. HAKEMUSTEN JA ILMOITUSTEN TOIMITTAMINEN

Asetuksen (EY) N:o 1829/2003 ja direktiivin 2001/18/EY mukaiset hakemukset ja ilmoitukset voidaan toimittaa vain EU:n jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille. Toimijoiden olisi erityisesti otettava tarkasti huomioon ennakoitut määräajat ennen mahdollisen sellaisen uuden hakemuksen toimittamista, jossa

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1946/2003, annettu 15 päivänä heinäkuuta 2003, muuntogeenisten organismien valtioiden rajat ylittävistä siirroista, EUVL L 287, 5.11.2003, s. 1.

⁷ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_fi

⁸ Muuntogeenisistä organismeista annetun EU:n lainsäädännön tiettyjen säännösten soveltamisesta Pohjois-Irlandiin, ks. tämän tiedonannon osa C.

Yhdistynyt kuningaskunta toimii esittelevänä jäsenvaltiona direktiivin 2001/18/EY mukaisesti.

B. EROSOPIMUKSEN ASIAANKUULUVAT EROAMISTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET⁹

Erosopimuksen 41 artiklan 1 kohdassa määrätään, että kaikki olemassa olevat ja yksilöllisesti tunnistettavissa olevat tavarat (tässä: muuntogeeniset elintarvikkeet tai rehut), jotka siirtymäkauden päättyessä oli saatettu laillisesti markkinoille unionissa tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa, voidaan edelleen asettaa saataville unionin tai Yhdistyneen kuningaskunnan markkinoilla, ja niitä voidaan siirtää näiden kaksien markkinoiden välillä, kunnes ne päätyvät loppukäyttäjälle.

Talouden toimijan, joka vetoaa kyseiseen määräykseen, on esitettävä asiakirjoihin perustuva näyttö siitä, että tavara saatettiin markkinoille unionissa tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa ennen siirtymäkauden päättymistä¹⁰.

Kyseisten määräysten soveltamista varten 'markkinoille saattamisella' tarkoitetaan tavarantoimittajan ensimmäistä kertaa tapahtuvaa toimittamista markkinoille liiketoiminnan yhteydessä jakelua, kulutusta tai käyttöä varten joko maksua vastaan tai maksutta¹¹. 'Tavarantoimittamisella' jakelua, kulutusta tai käyttöä varten tarkoitetaan sitä, että kahden tai useamman oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä tehdään olemassa olevasta ja yksilöllisesti tunnistettavissa olevasta tavarasta sen valmistusvaiheen jälkeen kirjallinen tai suullinen sopimus, joka koskee tavarantoimittajan oikeuden tai minkä tahansa muun tavaraan kohdistuvan varallisuus- tai hallintaoikeuden siirtämistä, tai sitä, että tällaisesta tavarantoimittamisesta yhdelle tai useammalle oikeushenkilölle tai luonnolliselle henkilölle tarjous, joka koskee mainitun kaltaisen sopimuksen tekemistä.¹²

Esimerkki: Yksittäistä komission hyväksymää muuntogeenistä elintarviketta tai rehua, joka on tuotettu EU:ssa tai jonka EU:hun sijoittautunut tukkukauppias on tuonut EU:hun kolmannesta maasta ennen siirtymäkauden päättymistä, voidaan edelleen tuoda Yhdistyneeseen kuningaskuntaan EU:n luvan perusteella.

C. POHJOIS-IRLANNISSA SIIRTYMÄKAUDEN PÄÄTTYNYÄ SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖT

Siirtymäkauden päättymisen jälkeen sovelletaan Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevaa pöytäkirjaa.¹³ Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan soveltaminen edellyttää

⁹ Jos yksittäistä elintarviketta tai rehua pidetään hallussa EU:ssa ennen siirtymäkauden päättymistä sen myyntiä varten, myös myytäväksi tarjoamista tai muuta joko ilmaiseksi tai korvausta vastaan tapahtuvaa siirtoa varten, kyseinen elintarvikevarasto voidaan myydä, jakaa tai siirtää EU:ssa siirtymäkauden päättyttyä (ks. asetuksen (EY) N:o 178/2002 3 artiklan 8 kohdan määritelmä: "markkinoille saattamisella" tarkoitetaan elintarvikkeen tai rehun hallussapitämistä sen myyntiä varten, myös myytäväksi tarjoamista tai muuta joko ilmaiseksi tai korvausta vastaan tapahtuvaa siirtoa sekä itse myyntiä, jakelua ja muita siirtomuotoja.")

¹⁰ Erosopimuksen 42 artikla.

¹¹ Erosopimuksen 40 artiklan a ja b alakohta.

¹² Erosopimuksen 40 artiklan c alakohta.

¹³ Erosopimuksen 185 artikla.

Pohjois-Irlannin edustajakokouksen määräajoin ilmaisemaa suostumusta. Ensimmäinen voimassaolajakso päättyy neljän vuoden kuluttua siirtymäkauden päättymisestä.¹⁴

Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan nojalla eräitä unionin oikeuden säännöksiä sovelletaan myös ”Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta”. Pöytäkirjassa määrätään, että siltä osin kuin unionin oikeuden säännöksiä sovelletaan ”Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta”, Pohjois-Irlanti rinnastetaan jäsenvaltioon.¹⁵

Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevassa pöytäkirjassa määrätään, että tiettyjä, muuntogeenisiä organismeja koskevia EU:n sääntöjä sovelletaan ”Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta”¹⁶.

Tämä tarkoittaa, että tämän tiedonannon A ja B osassa olevien Euroopan unionia koskevien viittausten on katsottava viittaavan myös Pohjois-Irlantiin, kun taas viittauksia Yhdistyneeseen kuningaskuntaan on pidettävä viittauksina yksinomaan Isoon-Britanniaan.

Tämä tarkoittaa muun muassa seuraavaa:

- muuntogeenisten organismien ja muuntogeenisten elintarvikkeiden ja rehujen saattamisessa markkinoille Pohjois-Irlannissa tai niiden levittämisessä ympäristöön Pohjois-Irlannissa on noudatettava asetusta (EY) N:o 1829/2003, asetusta (EY) N:o 1830/2003 ja direktiivin 2001/18/EY C osaa,
- muuntogeeniset organismit ja muuntogeeniset elintarvikkeet ja rehut, jotka on kuljetettu Pohjois-Irlannista EU:hun, eivät ole tuontia,
- muuntogeeniset organismit ja muuntogeeniset elintarvikkeet ja rehut, jotka on kuljetettu Isosta-Britanniasta Pohjois-Irlantiin, ovat tuontia,
- Pohjois-Irlantiin sijoittautunut luvanhaltija/hakija noudattaa unionin oikeuden sijoittautumisvaatimuksia (ks. edellä A jakso),
- Yhdistynyt kuningaskunta voi Pohjois-Irlannin osalta vedota direktiivin 2001/18/EY 26 b ja 26 c artiklassa säädettyihin soveltamisalan rajoituksiin.

Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevassa pöytäkirjassa kuitenkin evätään Yhdistyneeltä kuningaskunnalta Pohjois-Irlannin osalta mahdollisuus

- osallistua unionin päätöksentekoon ja päätösten valmisteluun¹⁷,

¹⁴ Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 18 artikla.

¹⁵ Erosopimuksen 7 artiklan 1 kohta yhdessä Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 13 artiklan 1 kohdan kanssa.

¹⁶ Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 5 artiklan 4 kohta ja pöytäkirjan liitteessä 2 oleva 35 jakso.

¹⁷ Jos tiedonvaihto tai keskinäinen kuuleminen on tarpeen, se tapahtuu Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 15 artiklalla perustetussa neuvoo-antavassa yhteisessä työryhmässä.

- aloittaa vastustamis-, suoja- tai välimiesmenettelyjä siltä osin kuin ne koskevat EU:n jäsenvaltioiden antamia tai toteuttamia määräyksiä, standardeja, arviointeja, rekisteröintejä, todistuksia, hyväksyntöjä ja lupia,¹⁸
- toimia johtavana viranomaisena arvioinneissa ja tutkimus- ja lupamenettelyissä¹⁹,
- vedota alkuperämaaperiaatteeseen tai vastavuoroiseen tunnustamiseen Pohjois-Irlannissa laillisesti markkinoille saatettujen tuotteiden osalta²⁰.

Tämä tarkoittaa muun muassa seuraavaa:

- Yhdistynyt kuningaskunta ei voi Pohjois-Irlannin osalta vedota suojalausekkeisiin²¹ tai perusteltuihin vastalauseisiin²²,
- Yhdistynyt kuningaskunta ei voi Pohjois-Irlannin osalta pyytää lausuntoa asetuksen (EY) N:o 1829/2003 10 ja 22 artiklan nojalla²³,
- Yhdistynyt kuningaskunta ei Pohjois-Irlannin osalta voi toimia ilmoitettuna viranomaisena²⁴ eikä suorittaa riskinarviointeja asetuksen (EY) N:o 1829/2003 6 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti²⁵,
- Yhdistynyt kuningaskunta ei voi Pohjois-Irlannin osalta perustaa vertailulaboratoriota unionin oikeuden mukaisesti²⁶.

Muuntogeenisiä elintarvikkeita ja rehuja ja muuntogeenisten organismien tarkoituksellista levittämistä ympäristöön koskevia EU:n sääntöjä käsittelevällä komission verkkosivustolla https://ec.europa.eu/food/plant/gmo/legislation_en on yleistä tietoa muuntogeenisiin elintarvikkeisiin ja rehuihin sovellettavasta unionin lainsäädännöstä.

Verkkosivuja päivitetään tarpeen mukaan.

¹⁸ Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 7 artiklan 3 kohdan viides alakohta.

¹⁹ Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 13 artiklan 6 kohta.

²⁰ Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 7 artiklan 3 kohdan ensimmäinen alakohta.

²¹ Ks. direktiivin 2001/18/EY 23 artikla.

²² Ks. direktiivin 2001/18/EY 15 artikla.

²³ Ks. Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan liitteessä 2 oleva 35 jakso.

²⁴ Ks. direktiivin 2001/18/EY 13 artikla.

²⁵ Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 13 artiklan 6 kohta.

²⁶ Ks. Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan liitteessä 2 oleva 35 jakso.

Euroopan komissio
Terveiden ja elintarviketurvallisuuden pääosasto